

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประเทศไทยได้มีการทำสนธิสัญญา
เบาริ่งกับประเทศอังกฤษ ซึ่งจากผลของสนธิสัญญาดังกล่าวทำให้การค้าขายระหว่างประเทศไทยกับ
ประเทศตะวันตกขยายตัวอย่างรวดเร็ว และเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าทำให้มีความจำเป็น
ต้องใช้บริการของธนาคารพาณิชย์เกิดขึ้น ซึ่งในตอนเริ่มแรกเป็นไปในรูปของ "บริษัทตัวแทนธนาคาร"
ของประเทศตะวันตก ต่อมาเมื่อปริมาณธุรกิจทางการค้าได้เพิ่มมากขึ้น ธนาคารพาณิชย์ของ
ต่างประเทศจึงได้เข้ามาตั้ง "สาขาของธนาคาร" ในประเทศไทย ธนาคารฮ่องกงและเซี่ยงไฮ้
ของประเทศอังกฤษเป็นธนาคารพาณิชย์แห่งแรกที่เข้ามาตั้งสาขาในประเทศไทยเมื่อพ.ศ. 2431
และต่อมาก็ได้มีธนาคารพาณิชย์ของต่างประเทศอื่น ๆ มาเปิดสาขาเพิ่มขึ้น ปัจจุบันมีสาขาของ
ธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศทั้งหมด 14 สาขา

สำหรับธนาคารพาณิชย์ของไทยที่สร้างขึ้นเป็นแห่งแรกได้ก่อตั้งขึ้นในรูปของสำนักงาน
รับฝากเงิน โดยเรียกชื่อว่า "บุคคลิกย์" ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2447 และเมื่อกิจการ
เติบโตขึ้น ก็ได้มีการจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อเป็น "บริษัท แบงก์สยามกัมมาจลทุน จำกัด" ซึ่งใน
ปัจจุบันนี้ก็คือ "ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด" นั่นเอง นอกจากนี้ก็มีธนาคารพาณิชย์ไทยก่อตั้งขึ้นอีก
หลายธนาคารด้วยกัน ปัจจุบันมีธนาคารพาณิชย์ไทยรวมทั้งหมด 15 ธนาคาร

จากการทำสนธิสัญญาเบาริ่งกับประเทศอังกฤษ ประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ
แบบการค้าเสรีมาโดยตลอด รัฐบาลได้ให้การสนับสนุนการค้าเงินธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ดังนั้นการ
ก่อตั้งธนาคารพาณิชย์ในสมัยแรก ๆ จึงทำได้ง่าย โดยขอพระราชทานอำนาจพิเศษผ่านกระทรวง
เกษตรราธิการ อำนาจพิเศษที่บริษัทแบงก์สยามกัมมาจลทุน จำกัด ได้รับพระราชทานนับเป็นข้อบังคับ
ของธนาคารพาณิชย์ฉบับแรก ซึ่งข้อบังคับนี้มิได้เข้มงวดนัก เป็นเพียงดูแลกิจการธนาคารพาณิชย์
ของไทยอย่างกว้าง ๆ เท่านั้น

เมื่อการค้าได้เจริญขึ้นมากในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มี

การออกกฎหมายฉบับแรกที่เกี่ยวกับกิจการธนาคารพาณิชย์โดยตรง คือพระราชบัญญัติควบคุมกิจการค้าอันกระทบถึงความปลอดภัย หรือพาสกุแห่งสาธารณชน พุทธศักราช 2471 กฎหมายดังกล่าวออกมาก็เพื่อคุ้มครองรักษาผลประโยชน์ของประชาชน

ต่อมา รัฐบาลเห็นว่าแต่ก่อนมาการควบคุมธนาคารพาณิชย์ไม่สู้รัดกุม เพราะการค้าขายที่ผ่านธนาคารยังมีปริมาณน้อย แต่บัดนี้ประชาชนนิยมใช้ธนาคารมากขึ้น การแลกเปลี่ยนสินค้าทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักรก็ได้ทวีขึ้น จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช 2480 พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดควบคุมทั้งธนาคารพาณิชย์ไทยและธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ประเทศไทยได้เข้าร่วมสงคราม โดยการเข้าร่วมเป็นพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่น ประกาศสงครามกับกลุ่มประเทศสัมพันธมิตรชาติตะวันตก รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติควบคุมและจัดการกิจการหรือทรัพย์สินของคนต่างด้าวบางจำพวก ในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2484 เพื่อเข้าควบคุมและยึดกิจการของชนชาติที่เป็นศัตรูสงครามกับประเทศไทย สงครามทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อค่อนข้างรุนแรงราคาสินค้าถีบตัวสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และสินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพส่วนใหญ่ขาดแคลน รัฐบาลได้ใช้ธนาคารพาณิชย์เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ โดยออกพระราชบัญญัติควบคุมเครดิตในภาวะคับขัน พุทธศักราช 2486 กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องดำรงเงินสดสำรองต่อยอดเงินฝากถึงร้อยละ 40 และกำหนดควบคุมการให้กู้ยืมหรือการลงทุนของธนาคารพาณิชย์ โดยจะต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังก่อน

เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมกิจการธนาคาร พุทธศักราช 2480 ยังมีความบกพร่องในเวลาต่อมา รัฐบาลจึงได้ยกเลิกและออกพระราชบัญญัติใหม่ คือพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488 ซึ่งเป็นการวางระเบียบวินัยทางการเงินแก่ระบบธนาคารพาณิชย์มากกว่าที่จะเป็นเครื่องมือในการควบคุมกิจการธนาคารพาณิชย์

ต่อมา รัฐบาลเห็นว่าควรปรับปรุงมาตรฐานการควบคุมให้รัดกุมและกว้างขวางขึ้น เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินกับธนาคาร รัฐบาลจึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พุทธศักราช 2488 และออกพระราชบัญญัติใหม่คือพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัตินี้ได้มีการบัญญัติเพิ่มเติมหลายประเด็น เช่น เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนเป็นอัตราส่วนกับสินทรัพย์ กำหนดเรื่องการห้ามผู้กู้แก่กรรมการให้มีความหมายกว้างขึ้น จำกัดการให้กู้ยืมรายใหญ่ เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) โดยการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 เพื่อมุ่งทำลายการผูกขาดในการใช้สิทธิพิเศษของเจ้าของธนาคารเพื่อประโยชน์ในกลุ่มของตน โดยบังคับให้มีการกระจายหุ้นไปสู่ผู้ถือหุ้นรายย่อย มีการกำหนดมาตรฐานต่าง ๆ ในลักษณะที่ละเอียดและเข้มงวดมากขึ้น การแก้ไขในครั้งนี้มุ่งที่จะเพิ่มการแข่งขัน เพิ่มประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ

ต่อมาเนื่องจากมีวิกฤตการณ์ทางการเงินเกิดขึ้นแก่สถาบันการเงินหลายสถาบัน เช่นกรณีของธนาคารเอเซียทรัสท์ จำกัด ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากผู้บริหารได้นำเงินของธนาคาร ไปลงทุนแก่กิจการในเครือของตนเป็นจำนวนมากที่สูง โดยมีหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่เพียงพอ นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้มีการโอนเงินของธนาคาร ไปลงทุนแก่กิจการในเครือของตนยังต่างประเทศ แต่ไม่มีการนำเงินกลับเข้ามาในประเทศไทยประกอบกับรัฐได้ประกาศลดค่าเงินบาท และเมื่อธนาคารไม่สามารถจ่ายเงินชำระดุลการหักบัญชีที่ขาดได้และผู้ฝากเงินเริ่มถอนเงินจากธนาคาร ในวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2527 รัฐจึงได้ส่งผู้บริหารเข้าดำเนินกิจการแทน ตั้งนั้นในปลายปี พ.ศ. 2528 รัฐบาลจึงได้ประกาศใช้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 โดยมีการบัญญัติเพิ่มเติมหลายประเด็น เช่น เพิ่มความเข้มงวดกับการให้กู้ยืมแก่กิจการในเครือ หรือในกลุ่มธุรกิจใดมากขึ้น เพิ่มอำนาจในการสั่งการ กรณีธนาคารพาณิชย์ที่มีปัญหาสามารถสั่งเพิ่มทุนหรือลดทุนได้ สั่งถอดถอนหรือแต่งตั้งกรรมการหรือผู้บริหารได้ถ้าจำเป็น โดยถือเสมือนเป็นมติผู้ถือหุ้น เป็นต้น

กฎหมายได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อควบคุมกรรมการของธนาคารพาณิชย์ไว้หลายประการ ในเรื่องการควบคุมสัญชาติของกรรมการ กำหนดว่าต้องมีกรรมการเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติไทย ไม่ต่ำกว่าสาม ในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด ผู้เขียนเห็นด้วยเพราะธนาคารเป็นแหล่งเงินที่สำคัญของประเทศ ถ้าให้คนต่างชาติควบคุมดูแล ก็จะเป็นเหตุทำให้รัฐไม่สามารถควบคุมนโยบายการเงินการคลังของประเทศได้อย่างเต็มที่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ประกอบกับแนวความคิดเรื่องชาตินิยมที่ไม่ต้องการให้เศรษฐกิจของประเทศต้องตกอยู่ในอุ้มมือของคนต่างชาติ

ในเรื่องการควบคุมการให้สินเชื่อก่อกรรมการ กำหนดห้ามธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อแก่กรรมการหรือประกันหนี้ใด ๆ ของกรรมการ หรือรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตั๋วเงินที่กรรมการเป็นผู้สั่งจ่าย หรือผู้ออกตั๋ว หรือผู้สลักหลัง ตลอดจนห้ามให้สินเชื่อแก่คู่สมรสของกรรมการ, บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ, บริษัทจำกัด, ห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือห้างร้านใด ๆ ที่มีกรรมการ คู่สมรสของกรรมการ บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ

ถือหุ้นเกิน 30% ผู้เขียนเห็นด้วยกับการบัญญัติควบคุมในเรื่องนี้ แต่ควรแก้ไขเพิ่มเติมบางประการ เพื่อการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ กล่าวคือควรให้กรรมการประเภทที่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำ ได้รับสิทธิที่ เป็นสวัสดิการของธนาคารพาณิชย์, แก้ไขคำว่า "บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของ กรรมการ" เป็น "บุตรของกรรมการ" เพื่อเปิดช่องมิให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะของกรรมการขอ สิทธิซื้อจากธนาคารได้, บัญญัติเพิ่มเติมควบคุมการให้สิทธิซื้อแก่ญาติของกรรมการ และญาติของ คู่สมรสของกรรมการ โดยต้องมีหลักประกัน ทั้งนี้ภายในวงเงินที่รัฐกำหนด เพื่อป้องกันการเอาเงิน ของธนาคาร ไปสนับสนุนกิจการในเครือญาติ, บัญญัติเพิ่มเติมห้ามกรรมการเป็นผู้ค้าประกันให้แก่ เพื่อนฝูงหรือบุคคลใด ๆ ที่มาขอสิทธิซื้อจากธนาคาร เพื่อป้องกันการเกิดหนี้สูญ

ในเรื่องการควบคุมเกี่ยวกับการจ่ายเงินหรือทรัพย์สิน เป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทน กำหนดห้ามธนาคารพาณิชย์จ่ายเงินหรือทรัพย์สินอื่นให้แก่กรรมการ เพื่อเป็นค่านายหน้าหรือ ค่าตอบแทนสำหรับหรือเนื่องจากการกระทำหรือการประกอบธุรกิจใด ๆ ของธนาคารพาณิชย์ ผู้เขียนเห็นด้วยเพราะกรรมการมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการที่จะต้องปฏิบัติงานให้แก่ธนาคาร พาณิชย์นั้นอยู่แล้ว แต่เพื่อให้เกิดความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ควรบัญญัติเพิ่มเติมโดยกำหนดเป็น ข้อยกเว้นว่า ธนาคารสามารถที่จะกระทำได้หากได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย และควรบัญญัติเพิ่มเติมห้ามกรรมการเรียก รับ ยอมรับ ของขวัญ ค่านายหน้า ค่าตอบแทนใด ๆ จากบุคคลอื่น พร้อมกำหนดโทษไว้ด้วยเพื่อป้องกันมิให้กรรมการให้สิทธิซื้อแก่ลูกค้าโดยไม่ถูกต้อง เพราะหวังผลประโยชน์

ในเรื่องการควบคุมเกี่ยวกับการซื้อขายหรือให้ทรัพย์สิน กำหนดห้ามธนาคารพาณิชย์ขาย, ให้ อสังหาริมทรัพย์หรือสิ่งทรัพย์ที่มีมูลค่ารวมกันสูงกว่าที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรือ ทรัพย์สินจากกรรมการ เว้นแต่ได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้เขียนเห็นด้วย เพราะเป็นเรื่องของความขัดแย้งในผลประโยชน์ซึ่งเห็นได้ชัด จึงควรแยกกรรมการไม่ให้มี ผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับเรื่องพวกนี้ ปัจจุบันได้มีการเล็งกฎหมายโดยใช้ชื่อคนอื่นเป็นผู้ซื้อทรัพย์สิน แทน หรือกรรมการตั้งบริษัทขึ้นใหม่ไว้คอยรับซื้อทรัพย์สิน ผู้เขียนเห็นว่าควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติม โดยกำหนดโทษแก่บุคคลที่ร่วมกระทำการนี้ เพื่อให้เกิดความกลัวในการที่จะกระทำ

ในเรื่องการควบคุมคุณสมบัติของกรรมการ กำหนดคุณสมบัติของกรรมการไว้หลายประการ ผู้เขียนเห็นด้วยเพราะกรรมการต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริต กระทำหน้าที่ด้วยความยุติธรรม

ในเรื่องการควบคุมไม่ให้กรรมการเป็นผู้สอบบัญชี ผู้เขียนเห็นด้วยเพราะผู้สอบบัญชีต้อง มีความเป็นอิสระ มีข้อเสนอแนะหรือตำหนิอย่างไรก็ต้องรายงานไปตามจริง หากให้กรรมการเป็น

ผู้สอบบัญชีก็จะทำให้สอบบัญชี เข้ากับตัวเอง

ในเรื่องการควบคุมไม่ให้กรรมการ ไปเป็นกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในธนาคารพาณิชย์อื่น วันแต่ตำแหน่งที่ปรึกษากฎหมาย หรือตำแหน่งที่ไม่มีหน้าที่ปฏิบัติหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ ผู้เขียนเห็นด้วยเพราะเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้หน้าความลับ ทั้งของธนาคารและของลูกค้า ไปใช้ประโยชน์กับอีกธนาคารหนึ่ง และป้องกันมิให้มีการผูกขาดในระบบธนาคารพาณิชย์

ในเรื่องการควบคุมบุคคลซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทย กำหนดให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทย ในการสั่งถอดถอนกรรมการหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์นั้นนอกจากตำแหน่งได้ การบัญญัติเช่นนี้ผู้เขียนเห็นว่า ไม่เป็นการยกเว้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งผู้เขียนเห็นด้วยเพราะเพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนและก่อให้เกิดเสถียรภาพในระบบธนาคารพาณิชย์

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าการบัญญัติกฎหมายควบคุมกรรมการไว้มากมายแล้ว ดังนั้นในขณะนี้จึงไม่มีความจำเป็นต้องออกกฎหมายควบคุมใหม่ การบัญญัติกฎหมายควบคุมไว้เช่นในบางข้อ ผู้เขียนเห็นว่าเหมาะสมเพราะชอบด้วยเหตุผลแล้ว แม้ว่าบางครั้งจะมีการเลี่ยงกฎหมายก็ตาม แต่ในบางข้อก็ควรมีการแก้ไขหรือเพิ่มเติมซึ่งจะทำให้เกิดความยืดหยุ่น, สร้างมูลเหตุจูงใจในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนาระบบธนาคารพาณิชย์ ซึ่งผู้เขียนเห็นควรแก้ไขดังนี้

1. การควบคุมการให้สินเชื่อก่อกรรมการ ควรแก้ไขให้กรรมการประเภทที่มีฐานะเป็นลูกจ้างประจำมีสิทธิได้รับสินเชื่อที่เป็นสวัสดิการของธนาคารเพื่อเป็นมูลเหตุจูงใจในการทำงาน, แก้ไขคำว่า "บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการ" เป็น "บุตรของกรรมการ" เพื่อปิดช่องมิให้บุตรที่บรรลุนิติภาวะของกรรมการขอสินเชื่อจากธนาคารได้, บัญญัติเพิ่มเติมควบคุมการให้สินเชื่อก่อญาติของกรรมการ และญาติของคู่สมรสของกรรมการ โดยต้องมีหลักประกัน ทั้งนี้ภายในวงเงินที่รัฐกำหนด เพื่อป้องกันการเอาเงินของธนาคารไปสนับสนุนกิจการในเครือญาติ, บัญญัติเพิ่มเติมห้ามกรรมการเป็นผู้ค้าประกันให้แก่เพื่อนฝูงหรือบุคคลใด ๆ ที่มาขอสินเชื่อจากธนาคาร เพื่อป้องกันการเกิดหนี้สูญ

2. การควบคุมการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินเป็นค่านายหน้าหรือค่าตอบแทนให้แก่กรรมการ ควรเพิ่มเติมข้อยกเว้นให้ธนาคารกระทำได้หากได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทย เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงานของธนาคาร, บัญญัติเพิ่มเติมห้ามกรรมการเรียก รับ ยอมรับ ของขวัญ ค่านายหน้า ค่าตอบแทนใด ๆ จากบุคคลอื่น โดยกำหนดโทษด้วย เพื่อป้องกันมิให้กรรมการให้สินเชื่อกแก่ลูกค้าโดยไม่ถูกต้องเพราะหวังผลประโยชน์

3. การควบคุมการซื้อขายหรือให้ทรัพย์สินกรรมการ ควรบัญญัติเพิ่มเติมบทกำหนดโทษแก่บุคคลที่ร่วมกระทำการเล็งงกกฎหมายในส่วนนี้เพื่อให้เกิดความกลัวในการที่จะกระทำ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีการบัญญัติกฎหมายควบคุมกรรมการไว้มากมายแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีธนาคารพาณิชย์บางธนาคารต้องประสบปัญหาเช่นธนาคารเอเซียทริสท์ จำกัด จนรัฐต้องเข้าไปดูแล เพื่อให้ระบบธนาคารพาณิชย์เป็นไปด้วยดี ดังนั้นนอกจากมีการบัญญัติกฎหมายควบคุมกรรมการไว้แล้ว จะต้องพิจารณาถึงวิธีปฏิบัติงานประกอบด้วย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. เนื่องจากปัจจุบันอำนาจตัดสินใจส่วนใหญ่เกี่ยวกับการดำเนินงานของธนาคารจะอยู่ที่กรรมการผู้จัดการ จึงเป็นช่องทางให้กรรมการผู้จัดการผู้ซึ่งไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตแสวงหาประโยชน์ได้ง่าย กล่าวคือกรรมการผู้จัดการแถลงถึงการดำเนินงานของธนาคารต่อคณะกรรมการบริหารอย่างไร คณะกรรมการบริหารก็รับฟังและเชื่อไปตามนั้น จึงควรแก้ไขโดยให้คณะกรรมการบริหารมีความรับผิดชอบมากกว่านี้ด้วย การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจการของธนาคารมากขึ้น ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการบริหารต้องเอาใจใส่ในงานของธนาคารมากขึ้นด้วยเพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดในการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังเป็นการลดอำนาจของกรรมการผู้จัดการด้วย

2. ประสิทธิภาพของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ยังไม่ดีพอ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลากรไม่เพียงพอ จึงทำให้ตรวจสอบการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ซึ่งจะต้องตรวจดูเงินฝากแต่ละประเภท เงินสดที่ธนาคารมีอยู่ การให้สินเชื่อกับหลักประกันมากนักน้อยเพียงใดเหมาะสมหรือไม่ ดูรายได้รายจ่ายของธนาคาร เป็นไปอย่างไรไม่ทั่วถึง จึงเป็นโอกาสให้เกิดการรั่วไหลของธนาคารพาณิชย์ได้ง่าย นอกจากนี้ยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญอีกด้วย เช่นปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้พัฒนาระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการดำเนินงานของธนาคาร แต่ทางฝ่ายตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยยังขาดบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในด้านนี้ ทำให้ไม่ทันกับเหตุการณ์ในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของธนาคาร ดังนั้นธนาคารแห่งประเทศไทยจึงควรเพิ่มผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์ให้เพียงพอ เพื่อให้การตรวจสอบทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งหากการตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ของผู้ตรวจการธนาคารพาณิชย์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์แล้ว ก็จะทำให้การควบคุมและกำกับ

การทำงานของธนาคารพาณิชย์ ได้ผลตามที่กฎหมายกำหนด และเป็นมาตรการป้องกันการประพฤติมิชอบของผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ด้วย

3. มาตรฐานการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบของธนาคารพาณิชย์ยังไม่ดีพอ เพราะฝ่ายตรวจสอบจะทำการตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานธนาคารว่าดำเนินงานผิดระเบียบหรือไม่ หรือการปฏิบัติงานฝ่าฝืนต่อคำสั่งหรือเกินอำนาจตามที่ได้รับมอบหมายไว้หรือไม่ หรือการปล่อยเงินกู้เกินวงเงินที่อนุมัติหรือไม่ หรือการปล่อยเงิน โดยไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเพียงพอ การตีราคาหลักทรัพย์ตลอดจนกระทั่งค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อันหนึ่งมีต่อธนาคาร และรายงานผลการตรวจสอบไปยังกรรมการผู้จัดการโดยตรงแต่เพียงผู้เดียว ซึ่งหากมีการดำเนินงานไม่ซื่อสัตย์สุจริตและกรรมการผู้จัดการมีส่วนร่วมด้วย ฝ่ายตรวจสอบมักจะให้ความร่วมมือโดยมิได้รายงานข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการผู้จัดการ เพราะหากรายงานไปตามความเป็นจริงก็อาจจะมีการกระทบกับตัวเองด้วย ดังนั้นจึงควรให้อำนาจฝ่ายตรวจสอบในการที่จะตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของธนาคารได้อย่างเต็มที่ และให้ขึ้นตรงต่อคณะกรรมการบริหาร รายงานผลการตรวจสอบไปยังคณะกรรมการบริหารโดยตรง ไม่ขึ้นตรงต่อบุคคลใด โดยเฉพาะเพื่อให้ได้ผลการตรวจสอบที่ตรงต่อความเป็นจริง

อนึ่ง นอกเหนือสิ่งอื่นใดปัญหาการปฏิบัติงานของธนาคารพาณิชย์จะลุล่วงไปได้ด้วยดีทุกประการ หากกรรมการเป็นผู้ประกอบการที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ และมีจรรยาบรรณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย